

**הנגשת הליך חקירה והעדה
של אנשים עם מוגבלות
תקשורתית מורכבת
באמצעות ערכת תת"ח
(תקשורת תומכת וחליפית)**

**כנס נציבות שוויון זכויות
לאנשים עם מוגבלות
הטמעת תקנות נגישות השירות
25.11.2013**

חוק הליכי חקירה והעדה חקירה
(התאמה לאנשים עם מוגבלות
שכלית או נפשית), תשס"ו-2005

האוכלוסיות הנחקרות

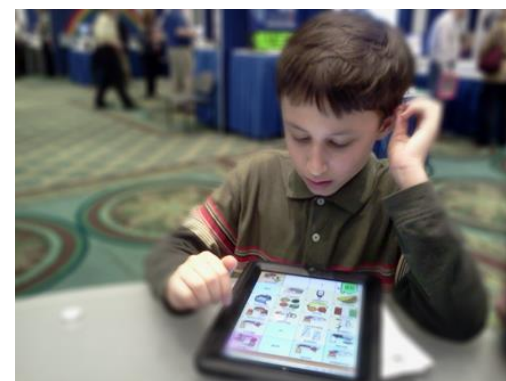
- **אדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית;** מי שאובחן כאדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית בידי ועדת אבחון, שהוקמה לפי חוק הסעד טיפול במפגרים.
- **אדם עם לקות שכלית אחרת** שבשלה מוגבלת יכולתו להיחקר או למסור עדות.
- **אדם עם הפרעה התפתחותית מורחבת,** לרבות אדם עם אוטיזם, שבשלה מוגבלת יכולתו להיחקר או למסור עדות.

בסעיף 22 א' 7. בחוק, נמנים אמצעי התקשורת התומכת
והחליפית שתפקידם להנגיש את החקירה וההעדה:

**"הסתייעות באמצעים של
תקשורת חלופית או תקשורת
תומכת, לרבות הסתייעות בבני
אדם, בעזרים ממוחשבים,
בלוחות תקשורת, בתמונות,
בסמלים, באותיות או במילים"**

מהי תקשורת תומכת וחליפית?

מגוון אמצעים חלופיים או תומכים
בתקשורת מילולית לקויה, המאפשרים
קיום תקשורת תפקודית לאנשים
המתקשים בכך.

תקנות נגישות השירות סעיף 39 חקירת אדם עם מוגבלות.

(א) סבר חוקר, לפני תחילת חקירה או במהלכה, בין מיוזמתו ובין בהסתמך על בקשה או על מידע שקיבל, שאדם העומד להיחקר בפניו או שנחקר בפניו הוא אדם עם מוגבלות מן המפורטות בטור א' בתוספת הראשונה, **יקיים את חקירתו של אותו אדם תוך שימוש בהתאמת הנגישות המתאימה**, כמפורט לצדה בטור ב' לתוספת האמורה, אלא אם כן אמצעי העזר או שירות העזר המתאים אינו בנמצא אף לאחר מאמץ סביר, וחקירת האדם נדרשת באופן מיידי כדי למנוע את סיכול החקירה או את שיבושה, למנוע סיכון לחיי אדם או לשלומו, לאפשר את מעצרו של חשודים נוספים או לשם גילוי ראיה.

תקנה 39 תוספת ראשונה סעיפים 7-8

התאמות נגישות בחקירה

התאמת הנגישות	האדם עם המוגבלות
תת"ח מסוג לוח אותיות, ובמידת הצורך בליווי איש מקצוע מתאים לצורך הפעלת התת"ח, תוך תיעוד חזותי	7. אדם עם מוגבלות בתקשורת, בעל יכולת קריאה ואיות, הנעזר בערכת תקשורת תומכת וחלופית(להלן - תת"ח)
החוקר ישקול, לאחר התייעצות עם איש מקצוע בתחום קלינאות התקשורת, היעזרות בתת"ח עם סמלים או תת"ח אחר, ובמידת הצורך ליווי איש מקצוע מתאים לצורך הפעלת תת"ח, והכל תוך תיעוד חזותי	8. אדם עם מוגבלות בתקשורת, הנעזר בתת"ח, ואשר אין לו יכולת קריאה ואיות

אתגרים להנגשת השירות

- תוכנית חדשנית וחלוצית ברמה העולמית.
- חיבור בין שתי דיסציפלינות – חוקרים מיוחדים וקלינאי תקשורת ויצירת שפה משותפת.
- פיתוח כלי להנגשת החקירה שיהיה קביל משפטית.
- צמצום חסמים ועבודה על עמדות של אנשי המקצוע בשטח בדרך להפניה, לחקירה ולהעדה של אנשים הזקוקים לתת"ח.

הנגשת הליך חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות תקשורתית מורכבת באמצעות ערכת תת"ח (תקשורת תומכת וחליפית) שותפים

- משרד הרווחה והשירותים החברתיים-השירות לחקירות ילדים וחקירות מיוחדות .
- אשלים –ג'וינט ישראל .
- מכון חרוב .
- אייזק ישראל .
- פרקליטות המדינה .
- משטרת ישראל .
- משרד הרווחה- אגפי הנכויות .
- ביטוח לאומי – הקרן לפיתוח שירותים לנכים .

אוכלוסיית היעד

- אנשים עם לקות תקשורתית מורכבת כתוצאה מ:
 - **גורמים מולדים:** שיתוק מוחין (CP), מוגבלות שכלית התפתחותית, אוטיזם, לקות סנסורית, תסמונות שונות
 - **פגיעות נרכשות:** מחלות ניווניות, סרטן, חבלות ראש, אירוע מוחי.
 - **גורמים סביבתיים, נפשיים ורגשיים.**

כ-1.4% מהאוכלוסייה לא מסוגלים להתבטא באמצעות דיבור

ערכת תת"ח לשימוש בחקירות-ייחודיות

- מכילה מילים ומושגים שבדר"כ לא נמצאים בלוחות תקשורת וקשורים לעולם הפגיעה.
- בנויה כך שתפגע מעט ככל האפשר במהימנות החקירה וההעדה
- דורשת התאמה של פרוטוקול החקירה.
- דורשת תיווך.

הערכה

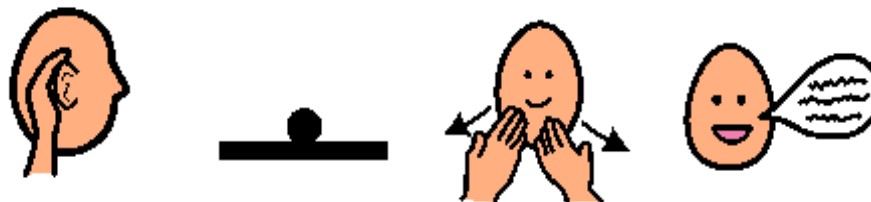
- הערכה משתלבת ומתבססת על מחשב התקשורת האישי של הנחקר.
- תוכנה המאפשרת התאמת מספר משתנה של סמלים לפי רמת הנחקר-ממאגר של אלפי סמלים אופציונאליים
- גודל אחיד-שחור לבן.
- לוח אותיות.
- בימים אילו נבנית הערכה הממוחשבת על בסיס התנסות שהייתה על הערכה המדופסת.

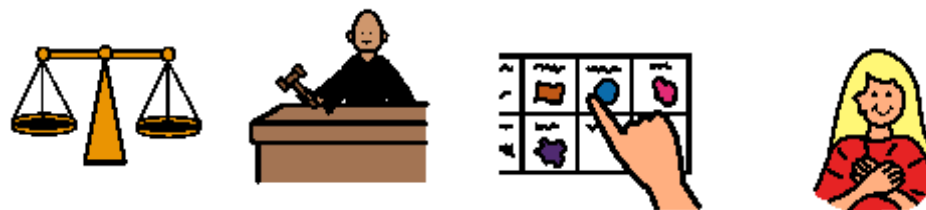
התוכנית כוללת

- המשך פיתוח הערכה ומחשובה .
- סקירת ספרות ומחקר מלווה של פרופ' אירית הרשקוביץ .
- הכשרות לחוקרים מיוחדים וקלינאיות תקשורת .
- העלאת מודעות וחשיפת הכלי בקרב אנשי מקצוע משפחות ומשתמשי תת"ח .

אני רוצה להגיד לכם תודה על ההקשבה

הלוואי שכל משתמש תת"ח יזכה לדין צדק

להתראות

